

Fra interview med Preben og Dorthe Birch, oktober 2010

Brændstofforbrug og klimapåvirkning ved jordbearbejdning og afgrødetablering på Broersland

På Broersland har Preben og Dorthe Birch stor fokus på at minimere brændstofforbruget. Det gøres blandt andet ved at samle marker med samme afgrøde (markgrupper), så der ikke køres unødigt langt til en enkelt mark.

Der er også fokus på, at forpagtet jord enten skal ligge tæt på den jord, der allerede hører til bedriften, eller arealet skal være så stort, at forbruget af brændstof til transport er rimeligt i forhold til arealet. Preben og Dorthe Birch ejer 100 ha, der ligger langt fra gården. Der er der etableret vandpåfyldning til marksprøjten, så der ikke skal køres længere end højst nødvendigt efter vand.

På Broersland er der en holdning om, at hvad der kan laves i dag skal ikke udsættes til i morgen. Det betyder, at de ofte er de første i området, der får etableret afgrøderne. Selv i et år som 2010, hvor mange havde problemer, fik de stort set etableret afgrøderne som planlagt. Så snart, der er høstet, skal harven på, hvis jorden og vejret vel at mærke tillader det. Formålet er at få vendt jorden lige efter høst - både for at bevare fugten og for at starte fremspiringen af ukrudt og spildfrø.

Sædskifte

Sædskiftet er fast, så alle ved, hvad der skal gøres i den enkelte mark, så snart den er høstet. Efter raps harves - først en blindharvning og så en harvning med jordpakker, når ukrudtet er spiret frem. Derefter sås vinterhvede. Efter byg (især vinterbyg, men også vårbyg hvis det nås) harves - først en blindharvning og så en harvning med jordpakker, når ukrudtet er spiret frem. Derefter sås raps.

Ved korn efter korn har man tidligere harvet som ovenstående, men det er nu besluttet, at der skal pløjes, når korn følger korn. Baggrunden for ændringen er, at halmen nedmuldes. Når der ikke pløjes, vil en del af næringsstofferne i den øverste del af jorden blive brugt til nedbrydningen af halmen og derfor ikke være til gavn for den nyetablerede afgrøde. Hvede efter raps harves med fuld gennemskæring, så spildkornet spirer, hvorefter det bortsprøjtes med glyphosat.

De maskiner, der bruges på Broersland, er en Horsch Terrano stubharve, der kan bruges til at så raps samtidig med, at der harves anden gang. Etableringsmetoden giver et fint udbytte, og der kan etableres 45-50 ha pr. dag. Der bruges en Horsch Pronto DC, 4 m såmaskine, der kan så, placere gødning og lægge græsudlæg i én behandling, hvilket udnyttes på Broersland. Når der skal pløjes, og tiden er knap, lejes maskiner, da der kun findes én 4-furet vendeplov i bedriftens maskinpark.

Arbejdsbredde og arbejdsdybde

Der harves med en arbejdsbredde på 5 meter. Ved stubharvning køres med en arbejdsdybde på 20 cm og ved harvning med fuld gennemskæring er dybden 5-7 cm. Der pløjes med en 4-furet plov, 16 tommer. Arbejdsbredden er ca. 1,6 meter. Der pløjes i 18-19 cm dybde. Marksprøjten er 16 meter bred.

Betydning af det nye forbud mod jordbearbejdning forud for vårsæd?

Det er meget sjældent, at der efterårspløjes på Broersland, så i praksis vil det ikke have nogen væsentlig betydning. Det er mere et irritationsmoment, at man ikke selv kan bestemme, hvornår man har tid og anledning til at pløje.

Efterafgrøder

Efterafgrøderne på Broersland sås med harven efter høst. Etablering af efterafgrøder giver en ekstra arbejdsgang og dermed mere kørsel. Mellemafgrøder er ikke et alternativ på Broersland. Både pga. tiden og risikoen for at mellemafgrøderne generer høstafgrøden.

Reduktion af brændstofforbruget

Preben og Dorthe Birch har et ønske om at få udvidet til en 24 meter sprøjte og en 5-furet plov. Så kan der spares lidt på kørslen, uden at det kræver en større traktor.

På Broersland tænkes der over brændstofforbruget, når der skal købes nye maskiner, men Preben og Dorthe Birch pointerer, at det er svært at finde landbrugsmaskiner, hvor der er tænkt brændstofforbrug ind. Fra Broersland er der et ønske om, at traktorfirmaerne gør mere ud af at lave motorer med bedre brændstoffordnyttelse.

Der tænkes meget over ikke at køre unødigt. Under høst slukkes traktorerne foran vognene, når de ikke er i brug, så de ikke står i tomgang og bruger brændstof. Kornvognene kører frem, når der blinkes efter dem. Det gælder om at få tænkt rutinerne igennem og finde besparelsesmuligheder.

Klimagårdstudierne er en del af projekt Reduktion af landbrugets klimapåvirkning, der er finansieret fra EU og Fødevarerministeriet med Landdistriktsmidler og midler fra Promilleafgiftsfonden.

Udarbejdet af
Annemette Møller Torp
Agrovi, Hillerød